

SEMAYE PİYASASI KURULU
UZMAN YARDIMCILIĞI GİRİŞ SINAVI
(26-27 EKİM 2002)

MUHASEBE

1) Aşağıdaki kavramları açıklayınız?

- a) Özel Maliyet Bedeli
- b) Özün Önceliği
- c) Tahakkuk Esası
- d) Son Giren İlk Çıkar Yöntemi
- e) Likidite Oranı

2) Aşağıdaki kavramları açıklayınız?

- a) İkincil Piyasalar
- b) Gelecekteki Değer
- c) Vadeli İşlem (Futures)
- d) Cari Oran
- e) Sermayenin Ağırlıklandırılmış Maliyeti

3) Enflasyonun bilanço ve gelir tablosu üzerinde yarattığı etkileri kısaca açıklayınız.

4)

ABC A.Ş. DÖNEM BAŞI BİLANÇOSU		(Milyon TL.)	
AKTİF		PASİF	
Kasa	22.000	Banka Kredileri	20.000
Bankalar	18.000	Satıcılar	30.000
Hisse Senetleri	10.000	Borç Senetleri	50.000
Özel Kesim Tahvil Senet ve Bonoları	10.000	Sermaye	64.180
Alıcılar	20.000		
Alacak Senetleri	30.000		
Ticari Mallar	20.000		
İştirakler	5.000		
Binalar	30.000		
Demirbaşlar	260		
Birikmiş Amortismanlar	(1.080)		
TOPLAM	164.180	TOPLAM	164.180

ABC A.Ş. tarafından dönem içinde yapılan işlemler şöyledir;

1- İşletme satıcıdan 5 Milyar TL.lık mal satın almıştır. Bu mal bedelinin 500 Milyon TL. sı peşin olarak ödenmiş, 1.5 Milyar TL. sı için bankaya virman emri verilmiş ve geriye kalan tutar için de satıcıya borçlanılmıştır.

2- Nakliye şirketinden gelen dekonttan satıcıdan satın alınan mal nedeniyle 300 Milyon TL. lık taşıma giderinin tahakkuk ettirildiği öğrenilmiştir.

3- 4 Milyar TL. lık mal satılmıştır. Alıcı mal bedelinin 2 Milyar TL. sını peşin olarak ödemiş, 500 Milyon TL. sı için bir çek vermiş, geriye kalan tutarın 1 Milyar TL. sı için alacak senetleri cüzdanındaki bir bonoyu ciro etmiş ve 500 Milyon TL. sı için de işletmeye borçlanmıştır. Satılan malın maliyeti 3 Milyar TL. sıdır. Bu satış nedeniyle işletme 120 Milyon TL. satış gideri ödemiştir.

4- İşletme A Ticaret işletmesine bankadan alacağı 70 Milyar TL.'lık kredi için kefil olmuştur.

5- İşletmeye senet karşılığı sattığı maldan kusurlu olduğu saptanan 500 Milyon TL. mal geri gönderilmiştir. İade edilen malın alış maliyeti 320 Milyon TL. dir.

6- İşletme alış maliyeti 260 Milyon TL. ve birikmiş amortismanı 80 Milyon TL. olan demirbaşı peşin bedelle 350 Milyon TL. sına satmıştır. Bu demirbaş yerine yenisi satın alınacaktır.

7- İşletmede kullanılmak üzere, 75 Milyon TL. lık kırtasiye malzemesi bedeli nakden ödenerek alınmıştır.

8- İşletmenin, iştiraklerinden A İştiraki (500 Milyon TL. tutarında) genel kurulunda hisse senetlerine %30 kar payı dağıtılmasını, ödemenin ise Kasım ayı içerisinde yapılmasını kararlaştırmıştır. Genel kurul kar dağıtım kararı Mart ayında ilan edilmiştir. (Hem Mart hem de Kasım ayı kayıtları gösterilecektir.)

9- İşletme tahvil portföyünde bulunan B Şirkete ait vadesi gelen 100 Milyon TL. lık tahvil kuponunu keserek Şirkete ibraz etmiştir. Şirket %10 gelir vergisi ve gelir vergisinin %5 i tutarında fon payı kesip ödeme yapmıştır.

10- İşletme 1 Ekim günü peşin değeri olan 7.3 Milyar TL. na satın aldığı, %70 faiz oranlı 2 ay vadeli 10 Milyar TL. lık özel sektör tahvilini 15 Kasım günü 8 Milyar TL. na satmıştır.

ABC A.Ş. nin dönemsonu envanter işlemleri aşağıdaki biçimdedir.

a- Vadesi geldiği halde tahsil edilemeyen 100 Milyon TL. tutarındaki alacak senetleri için protesto çekilmesine karar verilmiştir. Protesto gideri 50 Milyon TL.'dir.

b- Amortismanlarla ilgili saptanan bilgilerden binaların hurda değerinin 10 Milyar TL. ve hizmet süresinin 20 yıl olduğu ve işletmenin yıllık amortisman tutarlarını eşit tutarlar yöntemine göre hesapladığı anlaşılmıştır. Ayrıca, işletme amortisman giderlerini endirekt kayıt yöntemine göre muhasebeleşirmektedir.

c- Borç senetleri için hesaplanan reeskont tutarı 500 Milyon TL., alacak senetleri için hesaplanan reeskont tutarı 300 Milyon TL. dir.

d- Alış değeri 100 Milyon TL. olan hisse senetlerinin dönem sonundaki borsa değeri 92 Milyon TL. dir.

İstenilenler

(İşletmenin katma değer ve kurumlar vergisi yükümlülükleri ihmal edilmiştir.)

a- ABC A.Ş. deki değer hareketlerine ve envanter işlemleri ile ilgili ilişkin yevmiye defteri kayıtlarını yapınız. (Mal hareketleri sürekli envanter-aralıksız sayım yöntemi esas alınmaktadır.)

b- ABC A.Ş.'nin dönem sonu bilançosu ve gelir tablosunu düzenleyiniz.

GELECEKTEKİ 1 LİRANIN BUGÜNKÜ DEĞERİ

Faiz Oranı	0,05	0,10	0,30	0,50	0,60	0,80	0,90	1,00
Yıllar								
1	0,952	0,909	0,769	0,667	0,625	0,556	0,526	0,500
2	0,907	0,826	0,592	0,444	0,391	0,309	0,277	0,250
3	0,864	0,751	0,455	0,296	0,244	0,171	0,146	0,125
4	0,823	0,683	0,350	0,198	0,153	0,095	0,077	0,063
5	0,784	0,621	0,269	0,132	0,095	0,053	0,040	0,031
6	0,746	0,564	0,207	0,088	0,060	0,029	0,021	0,016
7	0,711	0,513	0,159	0,059	0,037	0,016	0,011	0,008
8	0,677	0,467	0,123	0,039	0,023	0,009	0,006	0,004
9	0,645	0,424	0,094	0,026	0,015	0,005	0,003	0,002
10	0,614	0,386	0,073	0,017	0,009	0,003	0,002	0,001

SEMAYE PİYASASI KURULU
UZMAN YARDIMCILIĞI GİRİŞ SINAVI
(26-27 EKİM 2002)

GENEL MATEMATİK, İSTATİSTİK VE TİCARİ HESAP

1) Bir işletmede üretim ile ilgili veriler aşağıdaki gibidir.

Birim değişken gider : 1000 TL
Birim satış fiyatı : 3000 TL
Birim sabit gider : 40.000.000 TL

- a) Kara geçiş üretim miktarını bulunuz.
b) Elde edilen kar 20.000.000 TL ise firmanın toplam giderini bulunuz.

2) Aşağıda nakit akımları verilen A ve B projelerinden hangisinin şirket tarafından tercih edilmesi beklenmelidir? (A projesinin başlangıç maliyeti 1.200 TL, B projesi başlangıç maliyeti 1.000 TL, yıllık faiz oranı %10'dur)

Proje	1. YIL	2. YIL	3. YIL	4. YIL
A	250	500	350	550
B	300	450	400	500

3) Yılda bir kere faiz ödemeli olarak yıllık %60 faiz oranı ile yatırılacak bir mevduat hesabında, 2 yıl sonunda 1.536.000 TL para olması için bugün itibariyle hesaba kaç para yatırılması gerekmektedir?

4) Aşağıda, bir sınavda öğrencilerin aldığı notlar verilmektedir:
84, 91, 72, 68, 87, 78, 100, 30, 78

- a) Yukarıdaki dağılımın, medyan, aritmetik ortalama ve modunu bulunuz.
b) Sınavdaki öğrencilerin ortalama başarısını ölçmede yukarıdaki ölçülerden hangisi en sağlıklı sonucu verir? Neden?

5) İşçi verimliliği ile işçi ücretleri, grev, lokavt, makine arızası vb. Nedenlerle kaybedilen gün sayısı ve ücret dışı sağlanan sosyal yararlar arasındaki ilişkiyi gösteren regresyon denklemi aşağıdadır.

$$Y_i = 0,90 + 1,30 X_1 - 0,85 X_2 + 0,70 X_3 + U_i$$

Burada;

- Y_i - İşçi verimliliği
 X_1 - İşçi ücretleri
 X_2 - Kaybedilen gün sayısı
 X_3 - Ücret dışı sağlanan sosyal yararlar (yakacak, giyecek yardımı vb.)

- a) Regresyon denklemini yorumlayınız.
b) Denklemden yer alan " U_i " terimi neyi ifade etmektedir, açıklayınız.

6) Bir babanın yaşı, iki kızının yaşları farkının 5 katıdır. 10 yıl sonra babanın yaşı, kızlarının yaşları farkının 6 katına eşit oluyor. Babanın şimdiki yaşı nedir?

SEMAYE PİYASASI KURULU
UZMAN YARDIMCILIĞI GİRİŞ SINAVI
(26-27 EKİM 2002)

HUKUK

- 1) Cezada kanunilik ilkesini anlatınız.
- 2) Haksız fiil sorumluluğu ile sözleşmeye aykırı davranıştan doğan sorumluluğun farkları nelerdir?
- 3) Aşağıdaki kavramları kısaca açıklayınız.
 - a) Gabin
 - b) Pey akçesi
 - c) Emisyon primi
 - d) Subjektif iyiniyet
 - e) Rüçhan hakkı (anonim şirketlerde)
- 4) Anonim şirketlerde sermayenin karşılıksız kalması halini açıklayınız.
- 5) Anonim ortaklıkta yönetim kurulu üyelerinin sorumluluğunu anlatınız.

SEMAYE PİYASASI KURULU
UZMAN YARDIMCILIĞI GİRİŞ SINAVI
(26-27 EKİM 2002)

İKTİSAT

1) Bir ürün kullanıcısı satın aldığı üründe yıllar boyunca önemli bir fiyat rekabeti gözlemlememekte, ürünlerin birbirleriyle rekabetinde ambalaj veya aksesuar farklılıklarının olduğunu ve marka seçiminde reklamlardan etkilendiğini ifade etmektedir. Bu bilgiler kapsamında tüketici hangi piyasa türündeki bir ürünü satın almaktadır. Ülkemizde bu piyasa tipinde faaliyet gösteren sektörler için örnek veriniz.

2) Aşağıdaki kavramları kısaca açıklayınız.

- a) Stagflasyon
- b) Dış borç servis oranı
- c) Satın alma gücü paritesi (purchasing power parity)
- d) Gayri safi milli hasıla (gross national product)
- e) Ödemeler dengesi (balance of payments)

3) Phillips eğrisinin, bu eğri üzerindeki hareket ile eğrinin tamamen sağa veya sola kaymasının anlamını açıklayınız. (Açıklamalarınızı şekil üzerinde gösteriniz.)

4) Harcamaların milli gelirdeki çarpan etkisini açıklayınız, formülünü yazınız ve şekil üzerinde gösteriniz (Verginin olmadığı varsayımıyla).

5) Döviz kurlarında para kurulu (currency board) rejimi ile tamamen serbest dalgalanma (free float) rejimini açıklayınız, avantaj ve dezavantajlarını kısaca tartışınız.

SEMAYE PİYASASI KURULU
UZMAN YARDIMCILIĞI GİRİŞ SINAVI
(26-27 EKİM 2002)

MALİYE

- 1) Aşağıdaki kavramları açıklayınız?
 - a) Karapara Aklama
 - b) Konsolidasyon
 - c) Konsolide Bütçe Açığı
 - d) Telafi edici bütçe
 - e) Maliyet enflasyonu
- 2) Devlet borç stoklarındaki artışın sermaye piyasaları üzerindeki etkilerini tartışınız.
- 3) Bütçede genellik ilkesini açıklayarak Türkiye'deki sistemde bu ilkeden sapma olarak nitelendirilen durumları sayınız.
- 4) Vergiden kaçınma olayını açıklayınız.
- 5) Devletin ekonomide doğurduğu sorunlardan biri olarak kabul edilen dışlama (crowding out) etkisini açıklayınız ve tam dışlama ve sıfır dışlama durumlarının oluşum koşullarını belirtiniz?

SEMAYE PİYASASI KURULU
UZMAN YARDIMCILIĞI/UZMAN HUKUKÇU YARDIMCILIĞI GİRİŞ SINAVI
(26-27 EKİM 2002)

ALMANCA

Soru 1: Aşağıdaki metni Almancaya çeviriniz.

Büyük çaplı ekonomik ve siyasi belirsizlikler küresel boyutta ekonomik büyümeyi engellemektedir. Dünyadaki merkez bankalarının büyük ölçüde gevşek para politikalarına, düşük faiz hadlerine ve hemen hemen sifıra yakın (yok denecek kadar az) enflasyona rağmen ekonominin düşen borsaları durduracak düzeyde büyüme yaratamadığı görülmektedir. Neredeyse her gün şirketlerle ilgili usulsüzlükler, uygunsuz muhasebe uygulamaları ve kredi notlarının düşürülmesi ile ilgili haberler çıkmaktadır. Terörizme karşı sürdürülen savaş ve Irak'a karşı savaş ihtimali gerek şahıslar gerekse şirketler için belirsizliği artırmaktadır. Dünyadaki çalkantılı politik beklentiler yüzünden yatırımlardan ya vazgeçilmekte ya da yatırımlar ertelenmektedir. Buna ek olarak, ABD ve Avrupa'nın Asya ülkeleri karşısında özellikle de Çin'e karşı bir miktar etki kaybı yaşaması dünyadaki güç dengelerinde de değişim yaşandığı gibi bir izlenim bırakmaktadır. Bu eğilimin yatırımcılar açısından tam olarak ne gibi etkilerinin olacağı henüz belli olmamakla birlikte, küresel ekonomi- daha yavaş bir hızla da olsa- büyümesine devam edecektir.

Soru 2:Aşağıdaki metni Türkçe'ye çeviriniz.

Die Offenheit der städtischen Gesellschaft

In der Stadt begegnet man täglich fremde Menschen, unbekannte Dingen und neue Ideen. Die städtische Gesellschaft ist ihnen gegenüber "offen", sie nimmt sie auf.

Primitive Gemeinschaften schließen sich gegen ihre Umwelt ab. Sie sind mißtrauisch gegen fremde Menschen und gegen neue Ideen. Die Stadt aber akzeptiert den Fremden. Sie versucht, ihn als jemanden, der gleichberechtigt ist, anzunehmen, zu vereinigen. Sie ist offen für bisher unbekannte, fremde Einflüsse und für neue Möglichkeiten.

Dadurch sind Städte modern. In ihnen können Änderungen und Entwicklungen stattfinden. Die Zukunft hat hier einen festen Platz.

SEMAYE PİYASASI KURULU
UZMAN YARDIMCILIĞI/UZMAN HUKUKÇU YARDIMCILIĞI GİRİŞ SINAVI
(26-27 EKİM 2002)

FRANSIZCA

Soru 1: Aşağıdaki metni Fransızcaya çeviriniz.

Büyük çaplı ekonomik ve siyasi belirsizlikler küresel boyutta ekonomik büyümeyi engellemektedir. Dünyadaki merkez bankalarının büyük ölçüde gevşek para politikalarına, düşük faiz hadlerine ve hemen hemen sifıra yakın (yok denecek kadar az) enflasyona rağmen ekonominin düşen borsaları durduracak düzeyde büyüme yaratamadığı görülmektedir. Neredeyse her gün şirketlerle ilgili usulsüzlükler, uygunsuz muhasebe uygulamaları ve kredi notlarının düşürülmesi ile ilgili haberler çıkmaktadır. Terörizme karşı sürdürülen savaş ve Irak'a karşı savaş ihtimali gerek şahıslar gerekse şirketler için belirsizliği artırmaktadır. Dünyadaki çalkantılı politik beklentiler yüzünden yatırımlardan ya vazgeçilmekte ya da yatırımlar ertelenmektedir. Buna ek olarak, ABD ve Avrupa'nın Asya ülkeleri karşısında özellikle de Çin'e karşı bir miktar etki kaybı yaşaması dünyadaki güç dengelerinde de değişim yaşandığı gibi bir izlenim bırakmaktadır. Bu eğilimin yatırımcılar açısından tam olarak ne gibi etkilerinin olacağı henüz belli olmamakla birlikte, küresel ekonomi- daha yavaş bir hızla da olsa- büyümesine devam edecektir.

Soru 2:Aşağıdaki metni Türkçe'ye çeviriniz.

Pendant des siècles, le vent a été la source d'énergie mécanique la plus importante, à part la force musculaire humaine et animale. Mais après l'invention de la machine à vapeur, les hommes l'ont peu oublié, bien qu'il ne coût rien.

Aujourd'hui, la situation est en train de changer. La pollution industrielle et les dangers de l'énergie nucléaire, nous oblige à nous tourner vers des énergies "propres" a fin de protéger notre environnement. Le vent est donc redevenu à la mode, et bien qu'il soit capricieux, les scientifiques essayent de trouver des moyens de le rendre plus rentable, surtout en matière d'électricité.

SEMAYE PİYASASI KURULU
UZMAN YARDIMCILIĞI/UZMAN HUKUKÇU YARDIMCILIĞI GİRİŞ SINAVI
(26-27 EKİM 2002)

İNGİLİZCE

Soru 1: Aşağıdaki metni İngilizceye çeviriniz.

Büyük çaplı ekonomik ve siyasi belirsizlikler küresel boyutta ekonomik büyümeyi engellemektedir. Dünyadaki merkez bankalarının büyük ölçüde gevşek para politikalarına, düşük faiz hadlerine ve hemen hemen sifıra yakın (yok denecek kadar az) enflasyona rağmen ekonominin düşen borsaları durduracak düzeyde büyüme yaratamadığı görülmektedir. Neredeyse her gün şirketlerle ilgili usulsüzlükler, uygunsuz muhasebe uygulamaları ve kredi notlarının düşürülmesi ile ilgili haberler çıkmaktadır. Terörizme karşı sürdürülen savaş ve Irak'a karşı savaş ihtimali gerek şahıslar gerekse şirketler için belirsizliği artırmaktadır. Dünyadaki çalkantılı politik beklentiler yüzünden yatırımlardan ya vazgeçilmekte ya da yatırımlar ertelenmektedir. Buna ek olarak, ABD ve Avrupa'nın Asya ülkeleri karşısında özellikle de Çin'e karşı bir miktar etki kaybı yaşaması dünyadaki güç dengelerinde de değişim yaşandığı gibi bir izlenim bırakmaktadır. Bu eğilimin yatırımcılar açısından tam olarak ne gibi etkilerinin olacağı henüz belli olmamakla birlikte, küresel ekonomi- daha yavaş bir hızla da olsa- büyümesine devam edecektir.

Soru 2:Aşağıdaki metni Türkçe'ye çeviriniz.

Ever since the first human went into a dark cave and built a fire, people have realized the importance of proper indoor lighting. Unfortunately, since Edison invented the light bulb, lighting technology has remained relatively prehistoric. Modern light fixtures do little to combat many symptoms of improper lighting, such as eyestrain, dryness or burning. As more and more of us spend longer hours in front of a computer monitor, the results are compounded. And the effects of indoor lighting are not necessarily limited to physical well being. Many people believe that the quantity and quality of light can play a part in one's mood and work performance.